



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor  
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum  
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,  
Coordinatus, Seu Omnes ...**

**Diana, Antonino**

**Lugduni, M. DC. LXXX.**

42. Impubes ante 14. annum nondum completum vovit religionem ingredi,  
facto pubere moritur Pater, & legitimus curator ei constituitur, quæritur,  
utrum possit curator votum illud irritare? Et an hoc ...

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

ticus Beia in *summ. part. 1. cas. 49.* & alij, quos affert Sanchez de *matrim. tom. 1. lib. 1. disp. 9. num. 11. in 4. argum.* afferentes dubitantem puerum de rationis usu dum vouit, minime teneri; & hanc opinionem probabilem esse docet nouissimè Castrus Palauus *tom. 1. disp. 3. punct. 11. num. 4.* & ego etiam probabilem esse iudico. Sed si quis stare veller in prima sententia, aduertat cum Suarez de *Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 6. n. 7.* quamuis ex vi circumstantia ætatis votum factum post septennium præsumatur validum, quia in ea ætate ius præsumit usum rationis; nihilominus tot possunt esse in contrarium coniecturæ, vt præualeant contra præsumptionem ætatis. Imò licet aliquando coniecturæ non sufficiant ad formandum iudicium probabile defectu usus rationis, possunt tamen efficere rem dubiam, ita ut saltem æquivalent præsumptioni ætatis, & tunc votum non obligabit.

4. Notandum est etiam hic obiter, quòd quando quis est certus se emississe votum, v. g. castitatis, sed dubitat an habuerit animum se obligandi, tenetur seruare castitatem, quia confessio stat pro voto; nihilominus tale votum non censetur reservatum Pontifici, quoniam cum reservatio sit odiosa, est restringenda ad casus certos. Et idem dicendum est in casu nostro, quando scilicet quis vouit expleto septennio, sed dubitatur, an tunc habuerit usum rationis. Ita Suarez de *Relig. tom. 2. lib. 6. cap. 26. num. 6.* Sanchez in *summa tom. 1. lib. 4. cap. 40. numer. 26. & cap. 44. numer. 3. & alij.*

## RESOL. XLII.

An in dubio, utrum votum sit emissum ante pubertatem, aut post minorem ætatem, possit Pater illud iterare?

Idem dicendum est de tutoribus, & curatoribus etiam in casu, quod dubium sit circa tempus subiectionis; v. g. si uxor dubitat, an ante matrimonium emisit votum, aut seruus, qui aliquando fuit liber, an tempore libertatis, & pupillus aliquando caruit tutore; & minor, qui aliquando caruit curatore, an tempore sui iuris, an post subiectionem illi votum fecerint.

Et quid, si dubium est, an votum sit confirmatum ab impubere, transacto subiectionis tempore? Ex part. 4. tr. 3. Ref. 37.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Ioannes Salas in 1. 2. quest. 21. tract. 8. disp. vni. a. sect. 25. num. 201. & 202. vbi sic affert. Quando dubia est potestas irritandi, vel dispensandi votum aliquod, vel relaxandi iuramentum, etiam si quis quantum in se est dispenset, commutet, vel irritet, votum tamen, aut iuramentum implendum est, quia obligatio certa non tollitur dispensatione, commutatione, vel irritatione dubia & incerta: vt si dubium sit, an votum personale emissum sit ante annos pubertatis, & votum reale ante annum 25. non potest ita irritare pater tale votum, vt filius illud non seruans, sit tutus in conscientia. Confirmatur primò, nam filius non est in possessione certa suæ libertatis, quin imò votum ipsum quodammodo est in possessione certa, quia certò obligat; ergo in dubio de irritatione non est melior filij conditio, sed adhuc tenetur implere votum. Confirmatur secundò, quia dubitans a tempore contractus minor fuerit, ius non habet rescindendi contractum nisi probet se fuisse minorem. Ergo, &c. Ita Salas vbi supra.

2. Verùm tu ne discedas ab affirmatiua sententia, quam tenet Sancius in *scilicet. disp. 43. num. 9.* Suarez de *Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 6. num. 1.* & Sanchez in *summa, tom. 1. lib. 4. cap. 32. num. 2.* quia licet uouens in possessione sua careat, & sic votum respectu eius possi-

deat, at pater possessionem suæ potestatis dominatione habet ad irritanda vota, & ne independenter ab ipsa ea vota emittantur. Ergo dum non constat de exemptione ab hoc dominio per lapsum ætatis, qua hoc durat, non est priuandus hæc possessio, & ita hæc sententiam præter Doctores citatos tenet etiam Villalobos in *summa tom. 1. tract. 1. diffinit. 21. num. 5.* vbi sic ait. [El que duda si quando hizo el voto tenía catorce años para la irritación de los votos, se ha de juzgar que no los tenía, y puede irritarlos el que podía no los teniendo porque el Padre es en posesión de derecho sobre la voluntad del hijo, y mientras ay duda non se le deue quitar.]

3. Notandum est etiam hic, supradictam doctrinam esse veram quoad tutores, & curatores, etiam in casu quo dubium sit circa tempus subiectionis; vt, v. g. si uxor dubitet an ante matrimonium votum emisit an seruus, qui aliquando fuit liber, an tempore libertatis; & pupillus, qui aliquando caruit tutore, & minor, qui caruit aliquando curatore, an tempore sui iuris, an post subiectionem illi votum fecerint. Puta enim in his casibus posse supradictos irritare vota, & uouentes non teneri illa post dictam irritationem adimplere, durante subiectione.

4. Sed quid si dubium sit, an votum sit confirmatum ab impubere transacto subiectionis tempore, relictum nempe sit votum sit personale, & dubitet an pubes sit confirmauerit? Respondeo quòd tunc potest esse hoc dubium de ipsa confirmatione, quia de nullo constat, aut potest de solo eius tempore dubitari, vt si constat confirmatum esse, at dubitatur an tempore impubertatis, vel potius tempore pubertatis: in utroque casu dico Superiorem posse votum irritare; & rationes horum omnium videbis apud Sanchez vbi supra, numer. 7. & 8. ex quo hæc omnia desumpta sunt.

## RESOL. XLIII.

Impubes ante 14. annum nondum completum uouit religionem ingredi, factò pubere moritur pater, & legitimus curator ei constituitur, quæritur, utrum possit curator votum illud irritare?

Et an hoc idem dicendum sit de matre, ac de alijs curatoribus.

Et ex doctrina supradicta questionis inferitur, an Pater possit irritare vota filiorum ante pubertatem emissas modo pubes post acquisitionem pubertatis, non ratificauerit vota tempore impubertatis facta?

Et in dubio an ratificatio facta fuerit post pubertatem, præsumendum sit votum non fuisse ratificatum? Ex part. 6. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 22.

§. 1. **N**egatiuè responderet Suarez de *religione tom. 2. lib. 6. cap. 6. num. 25.* Quia Curator datus est ad gubernationem minoris in bonorum administratione, non in persona, leg. in *copulandis 9. Cod. de nupt. ubi Nec Curatoris: qui solum rei familiaris sustinet administrationem, cuius officium durat vique ad vigintiimum quintum annum completum, quo tempore finitur pubertas: sed irritare vota personalia est actio nimirum personam minoris, non eius bona. Ergo Curator hac potestate non gaudet. Item illa vota fuerunt emissas sub conditione, si Patri placuerint, & illo defuncto si placuerint Tutori: non autem euilla fuerunt sub conditione, si Curatori placuerint: quia tempore quo fuerint emissas non erat habilis Curator: at tutoris officium cessat obtempore pubertate. Insuper, quibuslibet modis tutela finit in princip. Ibi, Pupilli, pupillæ cum puberes esse ceperint, à tutela liberantur. Ergo cessat in Tutore potestas ea vota irritandi: neque tranfit in Curato*

# De Voto, & Iuramento, &c. Resol. XLIII. 67

Curator: tum quia sub beneplacito Curatoris non fuerunt emissa. Tum quia Curator non succedit Patri in gubernatione filij tempore impuberatis, sed pubertatis. Confirmatur hæc opinio: nam Sotus de iustit. lib. 7. q. 3. art. 2. dub. ult. Aragon, in 2. 2. q. 88. art. 9. Alcocer in summa c. 16. concl. 5. & alij docent nec ipsum Patrem posse irritare vota filiorum impuberum post eorum pubertatem. Ergo à fortiori neque Curator talem habebit potestatem.

2. Verum his non obstantibus in facti contingentia affirmatiuam sententiam consilij, quam tunc Sanch. in summa tom. 1. lib. 4. c. 30. nu. 5. & post illum nouissimè Fagundez in Decalogum tom. 1. lib. 2. cap. 33. num. 22. Fragolo in Regimin. Reipubl. Christian. tom. 1. lib. 6. disp. 16. n. 76. & Trullench. in Decalog. tom. 1. lib. 2. c. 2. dub. 35. n. 7. Et ratio est, quia Pater potest irritare hæc vota, & iuramenta respectu filij post pubertatem, ergo & curator, dum eius officium durat, id est, vsque ad viges. quintum annum minoris completum: nam vsque ad hoc tantummodò tempus durat officium curatoris, quia ut omnes Authores fateantur, curator respectu sui Minoris, vicem gerit Patris, & Patri succedit, illique aequiparatur in omnibus. Vnde si Pater potest, potest etiam ipse curator, dum curator est: nam ea vota semper manent imperfecta, vt prius erant ratione imperfecti iudicij, & pendencia à conditione: nisi Pater aut succedens Patri in potestate irritaret. Nec refert, quòd curator detur primariò ad rem familiarem minoris administrandam, non enim datur solummodò ad solas res minoris administrandas, sed datur primariò & principaliter ipsis rebus sustinendis, & administrandis: secundariò verò datur persona Minoris, vt illam etiam dirigat, & gubernet, vt latè probauimus n. 20. & hoc sufficit, vt prædicta illius vota, & iuramenta irritare valeat, vt patet. Vnde patet responso ad argumenta adducta in fauorem Patris Suarez.

3. Et ita nostram sententiam præter Doctores citatos, tenet etiam Castus Palas 10. 3. tr. 15. disp. 2. punct. 3. §. 3. n. 6. qui optimè notat n. 7. idem dicendum esse de Matre, ac de alijs Curatoribus. At si hoc officium non exercet, tamen si nullus curator, vota impuberis post pubertatem non poterit irritare, quia Matri, quæ Mater est, nulla filij puberis gubernatio conceditur, neque in ordine ad personam, neque in ordine ad bona.

4. Ex his inferitur à fortiori contra Sotum, Aragonium, & alios supra citatos, posse Patrem irritare vota filiorum ante pubertatem emissa, & ita tenet Cassianus in 2. 2. q. 89. art. 5. Celestinus in compend. Theolog. Moral. tr. 5. c. 5. n. 6. Lessius lib. 2. cap. 40. dub. 14. part. 1. lib. 11. c. 17. q. 7. & alij penes ipsos. Quod tamen intelligendum est, modò pubes post acquisitam pubertatem non ratificauerit vota tempore impuberatis facta. Et in dubio an ratificatio facta fuerit post pubertatem, vel an filius ratificauerit votum, præsumendum est votum non fuisse ratificatum, vel ratificationem non fuisse factam post pubertatem, & consequenter Patrem posse huiusmodi vota irritare: quia confirmatio est quid facti, factum autem non præsumitur nisi probetur.

## RESOL. XLIII.

An tutores, & curatores, & etiam mater, possint vota, & iuramenta pupillorum in ætate impuberis emissa, post pubertatem postea irritare, dummodo post pubertatem non fuerint confirmata?

Et queritur, quomodo, & quando dicantur confirmata?

Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. Res. 14.

§. 1. Suppono discrimen inter tutorem, & curatorem: nam tutor datur principaliter personæ, se-

condariò verò datur rebus: at è contra curator datur principaliter rebus, & secundariò personæ. Deinde, tutor datur in ætate pupillari, id est, vsque ad pubertatem, quæ completa cessat statim: at curator datur puberibus, duratque toto minoris ætatis tempore, nempe vsque ad vigesimum quintum annum completum, iuxta ius commune, & iuxta nostrum, vsque ad vigesimum completum, quo tempore finitò cessat curator.

2. Hoc supposito, asserunt multi, quoad tutorem, posse prædicta vota pupillorum irritare. Ita expressè Angelus verb. Tutor, 2. n. 10. Emanuel Sà verb. Tutor, vbi de voti irritatione, num. 5. & Trullerch. in Decalog. tom. 1. lib. 2. c. 2. dub. 35. n. 2. vbi sic ait: Tutor vtriusque sexus, etiam mater, potest irritare omnia vota realia, & personalia, & mixta impuberum irritare, eodem modo, quo pater. Ita communiter I. D. qui quoad hoc eodem modo loquuntur de patre, ac de tutore: militat enim eadem ratio in patre, & tutore. Nam tutor gerit vices patris, ad consulendum inbecillitati intellectus impuberum, ne imprudenter votis se adstringant. Poterit etiam tutor vota impuberis irritare, sicut pater, transacta impubertate, si postea non ea confirmauit pubes. Ita ille. Et ratio est: quia quoad omnia vota impuberum, illorumque personas, gerunt tutor, & curator vicem patris, & rerum gubernationem in omnibus respectu pupillorum: ergo, quod de patre respectu filij impuberis dictum manet, dicendum quoque est de tutore, & curatore respectu suorum minorum, & pupillorum. Et hæc sententiam docet etiam Lessius lib. 2. q. 90. dub. 14. n. 82.

3. Contrariam tamen sententiam tenet Sanchez in Summa, tom. 1. lib. 4. c. 30. n. 15. Suarez de Relig. tom. 2. lib. 6. c. 6. n. 24. & 25. & alij. Et ratio est: quia eo ipso, quòd pupillus fit pubes, definit tutor esse tutor, & incipit esse tantum curator, cui non persona, sed bona tantum pupilli subiiciuntur: amisso autem tutoris officio amittitur potestas irritandi vota, & iuramenta facta, etiam in impubertate, seu ante quatuordecimum annum in masculis, in feminis verò ante duodecimum: pater autem, etiam post pubertatem, non definit esse pater. Nec refert, quòd amisso tutoris officio adhuc maneat illius persona; quia vota, & iuramenta non pendent à tutoris persona, sed ab officio, aliàs irritandi potestas non transfertur ad tutorem sequentem, si intra impuberatis annos alter tutor daretur pupillo, remoto priori tutore ab officio tutoris. Cum ergo statim adæptæ pubertate à pupillo expiret prioris officium tutoris, & maneat ipse tutor persona priuata, expirabit quoque conditio ab eo officio pendens, & potestas irritandi.

4. Si verò loquamur de curatore dato minori post pubertatem, siue idem sit, qui prius erat tutor, siue alius; quidam existimant, non posse huiusmodi curatorem irritare vota, & iuramenta personalia, vt castitatis, Religionis, peregrinationis, &c. facta ab impubere, tempore, quo ipse erat subiectus patri, vel tutori, quamuis nec ab ipso essent post pubertatem ratificata, neque à patre, vel tutore, vel ante, vel post pubertatem confirmata: quia ad curatorem tantum pertinet administratio, & gubernatio rei familiaris pupilli, non gubernatio personæ: curator enim non persona, sed rebus datur, l. In copulandis. §. C. de nuptiis. Et ita curator vota personalia sui minoris irritare nequit: poterit tamen irritare vota illius realia. Et ita docet Suar. tom. 2. de Relig. lib. 6. cap. 6. num. 24. & 25. quem citat, sed non sequitur Sanch. tom. 2. Decalogi. lib. 4. c. 30. n. 15.

5. Alij, & melius, existimant, posse ipsum curatorem, non solum huiusmodi vota, & iuramenta realia, sed etiam personalia suorum minorum irritare: & ita docet expressè Sanch. modò allegatus, & docet etiam Syluester verb. Tutor, 4. quest. 2. dicto 6. Et ratio est: quia pater potest irritare hæc vota, & iuramenta respectu